

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 550, Fax: 716 400, www.vrifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, vrifbih@vrifbih.ba

IZVJEŠĆE O REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA

JP“ ELEKTROPRIVREDA HZ HB “ D.D MOSTAR

Za 2009.godinu

Broj:06-07/10

Sarajevo, srpanj 2010. godine

MIŠLJENJE NEOVISNOG REVIZORA

Predmet revizije

Izvršili smo reviziju priložene bilance stanja Javnog poduzeća "Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne" dioničko društvo Mostar (u daljem tekstu Društvo), sa stanjem na dan 31. prosinca 2009. godine i odgovarajuće bilance uspjeha, izvješća o promjenama na kapitalu i izvješća o novačanim tijekovima za godinu koja se završava na taj dan, te reviziju usklađenosti poslovanja sa propisima i pregleda značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena uz financijska izvješća.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo je odgovorno za izradu i objektivnu prezentaciju ovih financijskih izvješća sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja. Ova odgovornost obuhvata: uvođenje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su važne za pripremu i objektivnu prezentaciju financijskih izvješća koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed korupcije i prevare, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u danim okolnostima. Rukovodstvo je također odgovorno za usklađenost poslovanja poduzeća sa važećim zakonskim i drugim važećim propisima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o financijskim izvještajima na temelju obavljene revizije. Reviziju smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija u FBiH („Sl. novine FBiH“ broj 22/06), INTOSAI revizijskim standardima i Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da radimo sukladno etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da financijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o usklađenosti poslovanja i iznosima koji su objavljeni u financijskim izvješćima. Izbor postupka je zasnovan na revizorskom prosuđivanju, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u financijskim izvješćima, nastalim usljed korupcije i prevare. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su važne za pripremu i fer prezentaciju financijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primjenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije financijskih izvješća.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da osiguravaju osnovu za naše revizorsko mišljenje.

Kvalifikacija:

1. Društvo je u svojim financijskim izvješćima na dan 31.12.2009.godine, iskazalo potraživanja u iznosu od 30.550.691 KM od Elektroprijenosa BiH a. d. Banja Luka. Potraživanja su iskazana temeljem Prijedloga diodbene bilance iz veljače 2006.godine, koja je uslijedila nakon donošenja Zakona o utemeljenju kompanije za prijenos električne energije u Bosni i Hercegovini (Službeni glasnik BiH, br.35/04).Prijedlog diodbene bilance nije usvojen od Nadzornog odbora i Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, a ni od Elektroprijenosa BiH a.d. Banja Luka, te ne možemo potvrditi da je imovina Društva realno i fer iskazana, što je šire pojašnjeno u točki 5.4.3 Izvješća.
2. Uspostavljeni sustav internih kontrola nije dosljedno primjenjivan u oblasti izdavanja elektroenergetskih suglasnosti za priključenje na elektroenergetsku mrežu, te u provedbi "Obvezujućih procedura u naplati električne energije,"što može negativno utjecati na poslovanje Društva, a šire je pojašnjeno u točki 5.1. Izvješća.

Po našem mišljenju, osim za efekte koje na finansijska izvješća mogu imati stavke navedene u prethodnom pasusu, finansijska izvješća, po svim bitnim pitanjima prikazuju istinito i objektivno, finansijski položaj Javnog poduzeća "Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne", dioničko društvo, Mostar sa stanjem na dan 31. prosinca 2009. godine, rezultate njegovog poslovanja te novčani tijek, za godinu koja je završila na taj dan, sukladno Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Financijsko poslovanje u tijeku 2009. godine, bilo je u svim materijalno značajnim aspektima usklađeno sa važećom zakonskom regulativom, osim za napomene navedene u točki 1 prethodnog pasusa.

Sarajevo; 30. srpnja 2010. godine.

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. oec.

Generalni revizor

Dr.sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

K A Z A L O

BILANCA STANJA NA DAN 31.12.2009. GODINA	1
BILANCA USPJEHA ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31.12.2009. GODINE	2
IZVJEŠĆE O GOTOVINSKIM TIJEKOVIMA ZA 2009. GODINU, ZAKLJUČNO SA 31.12.2009. GODINE	3
IZVJEŠĆE O PROMJENAMA U KAPITALU ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31.12.2009. GODINE	4
1. UVOD	5
2.CILJ, OBIM I PREDMET REVIZIJE	5
3.OSVRT NA PRETHODNU REVIZIJU	6
4. REZIME	6
5.NALAZI I PREPORUKE	6
5.1 Sustav internih kontrola	6
5.2 Planiranje i izvješćivanje	7
5.3 Stalna sredstva	8
5.4 Tekuća sredstva – Novčana sredstva i potraživanja	10
5.4.1 Novčana sredstva.....	10
5.4.2 Potraživanja od kupaca.....	10
5.4.3 Druga kratkoročna potraživanja.....	11
5.5 Kapital	12
5.6 Obveze i razgraničenja	12
5.7 Prihodi	14
5.8 Troškovi i rashodi.....	14
5.9 Sudski sporovi	16
5.10 Javne nabave	16
5.11 Vanbilančna evidencija	17
5.12 Proces IT	18
6.KOMENTAR	18

BILANCA STANJA
na dan 31.12.2009. godina

	31.12.2009	31.12.2008
UPISANI, A NEUPLAĆENI KAPITAL		
B STALNA SREDSTVA	1.075.824.029	1.042.470.262
Stalna nematerijalna sredstva	3.729.010	1.902.881
Patenti licence ,zaš.znak,koncesije i ost.prava	1.142.149	20.057
Računarski programi -software	2.586.861	18.828.824
Nekretnine, postrojenja i oprema	1.070.543.341	1.038.914.119
Zemljište	31.942.767	31.886.870
Građevinski objekti	696.876.311	697.548.168
Postrojenja i oprema	187.453.409	181.667.960
Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	151.199.839	123.612.659
Predujmovi za nekretnine postrojenja i opremu	3.071.015	4.198.462
Ostala stalna materijalna sredstva	11.656	9.700
Dugoročna financijska ulaganja	1.540.022	1.643.562
Udjeli u ovisnim društvima i dr povezanim osobama	247.139	247.139
Udjeli u nepovezanim pravnim licima	859.665	859.665
dani zajmovi, depoziti kaucije	433.218	536.758
TEKUĆA SREDSTVA	127.257.883	138.811.575
Zalihe	11.238.630	16.113.776
Potraživanja od prodaje	66.411.261	74.197.719
Druga kratkoročna potraživanja	35.286.323	40.722.024
Druga potraživanja	34.950.182	35.303.977
Potraživanja za PDV – ulazni porez	336.141	5.418.047
Kratkoročni financijski plasmani	170.168	222.177
Novac i novčani ekvivalenti	14.151.471	7.555.560
Aktivna vremenska razgraničenja	30	319
UKUPNO AKTIVA	1.203.081.912	1.181.281.837
Vanbilančna evidencija	327.016.191	326.719.721
KAPITAL	936.272.268	916.467.498
DUGOROČNE OBVEZE	211.483.104	181.743.731
Dugoročne financijske obveze- obveze po kreditima	127.899.837	98.611.602
Dugoročna razgraničenja i rezervisanja	83.583.267	83.132.129
KRATKOROČNE OBVEZE	55.326.540	83.070.607
Kratkoročne finansij obveze	10.628.781	10.819.955
Obveze prema dobavljačima	31.591.150	56.073.076
Obveze za PDV	2.141.480	3.989.953
Obveze za poreze i doprinose	4.970.000	3.633.197
Druge kratkoročne obveze	3.397.543	7.972.644
Pasivna vremenska razgraničenja	2.597.586	581.782
UKUPNO (PASIVA)	1.203.081.912	1.181.281.836
Vanbilančna evidencija	327.016.191	326.719.721

Financijska izvješća potpisao je direktor Mato-Matan Žarić i certificirani računovođa Blaženka Novaković, a Nadzorni odbor ih je usvojio i odobrio njihovo izdavanje 25.02.2010. godine.

BILANCA USPJEHA
za godinu koja je završila 31.12.2009. godine

O p i s	31.12.2009.	31.12.2008.
Prihodi od prodaje	306.180.807	319.367.001
Troškovi za prodano	263.539.294	318.669.540
Bruto dobit	42.641.513	697.461
Drugi operativni rashodi	5.874.708	51.394
Dobit od operativne aktivnosti	36.766.805	646.067
Drugi finansijski prihodi	661.820	593.291
Dobici od prodaje stalne imovine	40.837	99.112
Ostali prihodi	4.981.436	19.237.489
Rashodi s osnova kamata	1.621.592	1.524.590
Drugi finansijski rashodi	223.027	374.695
Ostali rashodi	17.262.379	13.038.448
Dobit prije poreza	23.343.901	5.638.226
Porez na dobit	0	0
Neto dobit perioda	23.343.901	5.638.226

Financijska izvješća potpisao je direktor Mato-Matan Žarić i certificirani računovođa Blaženka Novaković, a Nadzorni odbor ih je usvojio i odobrio njihovo izdavanje 25.02.2010. godine.

**IZVJEŠĆE O GOTOVINSKIM TIJEKOVIMA
za 2009. godinu, zaključno sa 31.12.2009. godine**

- u KM

R.b	Opis	Oznaka	2009.	2008.
	Gotovinski tok iz poslovnih aktivnosti			
1	Neto dobit/dobitak		23.343.901	5.638.226
	Usklađivanje za:			
2	Amortizacija/vrijednost usklađivanja nematerijalnih sredstava	+	808.981	462.311
3	Gubici (dobici) od otuđenja nematerijalnih sredstava	+ (-)		
4	Amortizacija/vrijednost usklađivanja materijalnih sredstava	(+)	40.707.807	39.356.016
5	Rashodi (prihodi) od otuđenja materijalnih sredstava	+ (-)		
6	Usklađivanje po osnovu finansijskih stalnih sredstava	+ (-)		
7	Nerealizovani rashodi (prihodi) kod razmjene valuta na tržištu (kursne razlike)	+ (-)	(60.956) 2.606	
8	Ostala usklađ. za negotovins.stavke i tokove koji se odnose na ulag.i fin.akt.	+ (-)		
9	Svega 2 do 8		41.458.438	39.818.327
10	Smanjenje (povećanje) zaliha	+ (-)	4875.146	(3.291.161)
11	Smanjenje (povećanje) potraživanja od prodaje	+ (-)	7.786.458	2.895.358
12	Smanjenje (povećanje) drugih potraživanja	+ (-)	5.487.998	63.965
13	Smanjenje (povećanje) aktivnih vremenskih razgraničenja	+ (-)	289	(88)
14	Povećanje (smanjenje) obaveza prema dobavljačima	+ (-)	(24.481.926)	(10.465.738)
15	Povećanje (smanjenje) ostalih obaveza	+ (-)	(5.086.771)	(926.997)
16	Povećanje (smanjenje) pasivnih vremenskih razgraničenja	+ (-)	2.015.804	(1.623.785)
17	Svega 9 do 16		(9.403.002)	(13.348.446)
18	A. Neto gotovinski tok od poslovnih aktivnosti (1+9+17)		55.399.337	32.108.107
	Novčani tok od ulagačkih aktivnosti			
19	Nabavka (prodaja) stalnih nematerijalnih sredstava	- (+)	(2.636.557)	(564.011)
20	Nabavka (prodaja) stalnih materijalnih sredstava	- (+)	(73.269.757)	(63.709.153)
21	Dani zajmovi (povrat zajmova) drugim pov. pravnim licima	-(+)	103.546	
22	Stjecanje (otuđenje) drugih ulaganja	-(+)		18.965
23	Dani zajmovi(povrat zajmova) drugim pravnim osobama	-(+)		107.149
24	B. Neto novčani tok od ulagačkih aktivnosti (19 do 23)		(75.802.774)	(64.147.050)
	Novčani tok od finansijskih aktivnosti			
25	Primici od izdavanja dionica i ost.oblika form.i poveć kapitala	(+)	4.473.320	
26	Otkup(iskup) dionica i ostalih oblika kapitala	-		(4.994.336)
27	Primljena pozajmljena sredstva	(+)	39.814.572	48.385.356
28	Povrat pozajmljenih sredstava	-	10.426.083	(13.786.773)
29	Isplate dividendi	-	3.238.056	
30	Ostali novčani tokovi od finansijskih aktivnosti	-(+)	3.624.405	6.915.836
31	C. Neto gotovinski tok od finansijskih aktivn. (25 do 30)		26.999.348	36.520.083
32	Neto povećanje (smanjenje) gotov. na rač.i blagajni (A+B+C)		(6.595.911)	4.481.140
33	Početno stanje gotovine na računu i blagajni		7.555.560	3.074.420
34	Konačno stanje gotovine na računu i u blagajni		14.151.471	7.555.560
35	Neto povećanje (smanjenje) gotov. na rač.i blagajni (28-27)		6.595.911	4.481.140

Financijska izvješća potpisao je direktor Mato-Matan Žarić i certificirani računovođa Blaženka Novaković, a Nadzorni odbor ih je usvojio i odobrio njihovo izdavanje 25.02.2010. godine.

IZVJEŠĆE O PROMJENAMA U KAPITALU
za godinu koja je završila 31.12.2009. godine

- u KM

Opis	Dionički kapital i drugi oblici temeljnog kapitala	Revalori- Zaciske rezerve	Ostale rezerve (emisiona premija, zakonske i statutarne rezerve	Akumulirana Dobit (gubitak)	UKUPNO
Stanje na dan 31.12.2007.	736.166.001	267.964.560		(86.043.412)	918.087.149
Učinci revalorizacije		(4.994.336)			(4.994.336)
Revalorizacija stalnih sredstava Neto (dobitak) gubitak razdoblja					
Raspored dobiti (gubitka)				3.374.683	3.374.683
Emisija dioničk.kapitala i drugi oblici poveć.ili smanj.osn.kapit					
Stanje na dan 31.12.2008.	736.166.001	262.970.224		(82.668.729)	916.467.496
Učinci promjena u račun. politika					
Učinci ispravka grešaka					
Ponovno iskazano stanje na dan 01.01.2009. godine	736.166.001	262.970.224		(82.668.729)	916.467.496
Učinci revalorizacije mat. I nemater.sred		(8.505.468)			(8.505.468)
Učinci revalorizacije dug. financij.sredstava			794.092		
Revalorizacija stalnih sredstava					
Ostali dobici(gubici)perioda koji nisu iskazani u bilansu uspjeha					
Neto dobit (gubitak) razdoblja				27.516.149	27.516.149
Neto gubitak razdoblja					
Emisija dioničk.kapitala i drugi oblici poveć.ili smanj.osn.kapit.					
Stanje na dan 31.12.2009.	736.166.001	254.464.756	794.092	(55.152.580)	936.272.269

Financijska izvješća potpisao je direktor Mato-Matan Žarić i certificirani računovođa Blaženka Novaković, a Nadzorni odbor ih je usvojio i odobrio njihovo izdavanje 25.02.2010. godine.

**IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA
JP „ELEKTROPRIVREDA HZ HB“ d.d. MOSTAR
ZA 2009. GODINU**

1. UVOD

Javno poduzeće »Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne« d.d. Mostar (u daljem tekstu Društvo), ima pravni kontinuitet od 1992. godine kada je upisano u sudski registar kod Županijskog suda u Mostaru i od tada djeluje u 35 općina Federacije Bosne i Hercegovine. Od travnja 2004. godine posluje kao dioničko društvo.

Temeljni kapital iskazan je u iznosu od 736.166.000 KM, a podijeljen je na 7.361.660 redovnih (običnih) dionica. Nominalna vrijednost dionice je 100 KM.

Temeljni kapital sastoji se od: državnog kapitala koji čini 90% ili 662.631.000 KM i privatiziranog-dioničkog kapitala koji čini 10% temeljnog kapitala ili 73.535.000 KM.

Društvo je jedno od tri javna elektroenergetska poduzeća u Bosni i Hercegovini. Djelatnost Društva je proizvodnja i distribucija električne energije, opskrba električnom energijom; trgovanje, zastupanje i posredovanje na domaćem tržištu električne energije, uključujući upravljanje elektroenergetskim sustavom, te izvoz i uvoz električne energije. Zbog restrukturiranja elektroenergetskog sektora u Bosni i Hercegovini iz poduzeća je od ožujka 2006. godine izdvojena djelatnost prijenosa električne energije.

Društvo je složena organizacija, organizirano po funkcionalnom i teritorijalnom principu. Evidencije o poslovnim aktivnostima se vode u organizacijskim jedinicama: proizvodnji, distribuciji i opskrbi, dok se distribucijske aktivnosti iskazuju po pojedinim područjima. Izvještavanje se vrši na nivou poduzeća kao pravnog subjekta, sukladno Međunarodnim računovodstvenim standardima.

Temeljna organizacijska struktura Društva uspostavljena je kroz organizacijske jedinice:

- Direkcija Društva
- Proizvodnja el.energije
- Distribucija el.energije
- Opskrba el.energije

Društvo ima udjel u temeljnom kapitalu poduzeća «Konstruktor-Neretva» d.o.o. Čapljina u visini 859.665 KM ili 14%, kao i većinski udjel u iznosu od 247.139 KM ili 57,14%, u «Elektrokontrolu HZ HB» Čapljina.

Na dan 31.12.2009. godine uposleno je 1.752 zaposlenika.

Sjedište Društva je u Mostaru, Mile Budaka 106 A.

2. CILJ, OBIM I PREDMET REVIZIJE

Cilj naše revizije je da se na temelju provedene revizije izrazi mišljenje da li su financijska izvješća pripremljena u svakom značajnom pogledu sukladno sa važećom zakonskom regulativom i primjenjivim okvirom financijskog izvješćivanja. Za realizaciju navedenog cilja procjenjivat ćemo da li rukovodioci primjenjuju zakone i propise, koriste sredstva za odgovarajuće namjene u okviru propisanih i danih ovlaštenja, ocjenu financijskog upravljanja, funkciju interne revizije i sistem internih kontrola uspostavljenih tako da zaštite imovinu kao i sposobnost da otkrivaju i sprječavaju značajno pogrešna prikazivanja u financijskim izvješćima.

Zbog ograničenja vremena i resursa, revizijom nismo obuhvatili cjelokupno područje poslovanja, niti smo ispitivali sve transakcije. Revizijom nismo detaljno provjerili vanbilančnu evidenciju.

Sustavom uzorka ispitali smo procese i sa njima povezane financijske veličine vezane za planiranje poslovnih aktivnosti, imovinu, prihode, tražbine, obveze, značajnije troškove i rashode; kapital i procedure javnih nabavi.

Revizija je uključila i davanje preporuka za dalji rad za područja za koja smo smatrali bitnim, a vezana su za financijsko izvješćivanje.

3. OSVRT NA PRETHODNU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH peti put provodi reviziju finansijskih izvješća Društva i usklađenosti iskazanih iznosa u izvješćima sa propisima.. Prethodnom revizijom finansijskih izvješća za 2007. godinu, dano je uvjetno mišljenje.

Društvo je ispoštovalo preporuke dane u prethodnom Izvješću, osim u dijelu unapređenja naplate potraživanja.

Društvo je angažiralo komercijalnu revizorsku kuću Deloitte koja je radila reviziju finansijskih izvješća za 2009. godinu i dala uvjetno mišljenje.

4. REZIME

Izvršenom revizijom poslovanja za 2009. godinu konstatirali smo određene slabosti, a u cilju otklanjanja istih dali smo slijedeće preporuke:

Potrebno je da Uprava i organi upravljanja svako iz svoje nadležnosti ojačaju i unaprijede nadzor nad uspostavljenim sustavom internih kontrola sa ciljem postizanja razumne sigurnosti da se poslovanje odvija sukladno propisima.

U cilju zaštite imovine od mogućih gubitaka, neophodno je pojačati aktivnosti u cilju osiguranja naplate isporučene električne energije, odnosno dosljedno provoditi usvojene „Obvezujuće procedure na naplati električne energije”.

Sukladno Okviru za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvješća (točka 85, 89, 90) sredstva priznati u bilanci stanja, samo kada je vjerovatno da će buduće ekonomske koristi pritecати u pravno lice i kada sredstvo ima cijenu ili vrijednost koja se može pouzdano izmjeriti

Mjerenje nakon početnog priznavanja kao sredstva, nekretnine, postrojenja i opremu vršiti sukladno Međunarodnom računovodstvenom standardu 16 t.34, odnosno usvojenim Računovodstvenim politikama Društva.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1 Sustav internih kontrola

Revizijski tim je izvršio procjenu funkcioniranja sustava internih kontrola¹ na temelju provedene revizije određenih procesa poslovanja i konstatira:

Društvo je donijelo značajniji broj internih akata u cilju uspješnijeg djelovanja sustava internih kontrola. Usvojen je novi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji, sukladno kojem je provedena reorganizacija Društva. Pravilnikom je utvrđen opis poslova i radnih zadataka svakog uposlenika i hijerarhijska odgovornost uposlenih.

U travnju 2009.godine usvojene su izmjene računovodstvenim politika i primijenjene su retroaktivno od početka godine. Najvažnije izmjene odnose se na primjenu MRS 2, način vrednovanja zaliha, način iskazivanja nematerijalne imovine (MRS 38) te da se za sva nenaplaćena potraživanja starija od jedne godine vrši ispravka vrijednosti.

Iako je donesen značajan broj internih akata, uočeni su određeni propusti:

U glavnoj knjizi (bruto bilanci), utvrđena su neslaganja između početnih stanja na pojedinim pozicijama u 2009.godini i konačnih stanja iskazanih 31.12.2008.godine (na poziciji: postrojenja i oprema, alati i pogonski i uredski namještaj, novčani računi u bankama i štedionicama, ostala novčana sredstva, kupci u

¹ Sustav interne kontrole obuhvata kontrolno okruženje i kontrolne procedure. Sustav uključuje sve politike i procedure, uspostavljene od strane organa upravljanja JP Elektroprivrede HZ HB d.d. Mostar, sa ciljem osiguravanja ostvarivanja ciljeva sukladno eksternim pravilima (zakonska akta) i rukovodnim politikama, osiguranja imovine i informacija, prevencije u otkrivanju prevara i greški, kvalitete računovodstvenih izvješća sukladno Međunarodnim računovodstvenim standardima, blagovremena izrada pouzdanih finansijskih i rukovodnih/upravljačkih informacija

zemlji, dobavljači u zemlji, ostale kratkoročne financijske obveze). Odgovorni obrazlažu da su neslaganja posljedica uvođenja SAP-a, novog softverskog rješenja. Početna stanja bilančnih pozicija u narednoj godini moraju biti jednaka iskazanim krajnjim stanjima prethodne godine bez obzira koja su softverska rješenja, sukladno točki 33 Okvira za sastavljanje i prezentaciju financijskih izvješća, koja nalaže da, bilanca stanja treba na fer način prikazati transakcije i druge događaje koje za rezultat imaju nastanak sredstva, obveze na dan izvještavanja.

U setu financijskih izvješća pokazatelji u „Posebnim podacima“ za isplaćene bruto plaće ne odgovaraju podacima iz „Bilance uspjeha.“

Utvrđeno je **da se dosljedno ne primjenjuju propisani opći uvjeti za isporuku električne energije doneseni od strane Regulatorne komisije za električnu energiju u Federaciji BiH (FERK)**, vezano za izdavanje elektroenergetskih suglasnosti. Testiranjem procedura za izdavanje elektroenergetskih suglasnosti za priključenje na elektroenergetsku mrežu utvrđeno je da se elektroenergetske suglasnosti izdaju i ako nisu ispoštovane propisane procedure. Suglasnosti se izdaju temeljem zahtjeva koji nemaju priloženu propisanu dokumentaciju. **U većini testiranih zahtjeva nedostajala je građevinska dozvola** (jedan od propisanih temeljnih elemenata).

Poslovna politika opskrbe električnom energijom i „Obvezujuće procedure na naplati električne energije,“ nisu dosljedno primjenjivane, što je dovelo da je izvršena ispravka znatnog dijela nenaplaćenih potraživanja (neblagovremena utuženja), što može dovesti do gubitka imovine.

Na temelju naprijed navedenog vidljivo je da uspostavljeni sustav internih kontrola treba unaprijediti i nadzirati.

Preporuka:

Potrebno je da Uprava i organi upravljanja svako iz svoje nadležnosti ojačaju i unaprijede nadzor nad uspostavljenim sustavom internih kontrola sa ciljem postizanja razumne sigurnosti da se poslovanje odvija sukladno propisima.

5.2 Planiranje i izvješćivanje

Plan poslovanja za period 2008-2010. godinu je izrađen prema usvojenoj Metodologiji izrade plana odnosno na temelju planirane elektroenergetske bilance za taj period; važećih cijena električne energije; procjene ostvarenih prihoda i rashoda u 2007.godini te važećih zakonskih propisa.

Plan i program poslovanja za 2009. godinu usvojen je od strane skupštine društva 26.lipnja 2009.godine, a sačinjen je na temelju trogodišnjeg plana (2008-2010.godina), sukladno Statutu Društva, Zakonu o računovodstvu i Pravilniku o unutarnjoj organizaciji Društva.

Proizvodnja električne energije u hidroelektranama (Rama, Čapljina, Mostar, Jajce1, Jajce 2, peć Mlini) planirana je u iznosu od 1.488,80 Gwh.

Planom poslovanja za 2009 godinu je predviđena je naplata potraživanja u visini od 97 %, gubici na mreži distribucije električne energije u visini od 15 % te prosječni gubici električne energije na mreži po osnovu potrošnje svih tarifnih kupaca u visini od 9,07 %. Sastavni dio plana poslovanja je i plan investicija čije je financiranje predviđeno dijelom iz vlastitih sredstava, a dijelom iz kreditnih sredstava.

U 2009.godini, planirano je i ostvareno sljedeće:

Redni Broj	Opis	Ostvareno- 2008. god. Izmijenjeno revidirano	Plan 2009. god.	Ostvareno 2009. god.
1	2	3	4	5
I	Ukupni prihodi	339.296.892	280.999.175	311.864.900
II	Ukupni rashodi	333.658.667	273.618.300	288.520.999
III	Financijski rezultat (I - II) dobit	5.638.226	7.380.875	23.343.901

Ostvareni prihodi su veći od planiranih za 30.865.725 KM ili 11% dok su u odnosu na predhodnu godinu manji za 27.431.992 ili 8%. Ukupni rashodi veći su od planiranih za 14.902.699 KM ili 5%, a u odnosu na 2008. godinu manji su za 45.137.668 KM ili 14%. Gubici električne energije na distribuciji

ostvareni u postotku od 17,3 %. Izuzetno povoljna hidrološka situacija u 2009 godini imala je za rezultat ostvarenu veću proizvodnju električne energije za 30,2% od planirane što je dovelo do ostvarenja većeg financijskog rezultata.

Izvjешće o poslovanju, Društvo sačinjava polugodišnje i godišnje, dok se izvješće o ostvarenoj proizvodnji i potrošnji električne energije, fakturiranju i naplati potraživanja sačinjavaju mjesečno.

Izvjешćivanje Regulatorne komisije za električnu energiju u Federaciji BiH (FERK) po osnovu licence za obavljanje elektroprivredne djelatnosti (proizvodnja električne energije) se vrši mjesečno, tromjesečno, šestomjesečno i godišnje. Mjesečna izvješća se dostavljaju na zahtjev FERK-a, a ostala izvješća proizilaze iz dozvole za rad.

Nadzorni odbor je usvojio izvješće o poslovanju 25.02.2010 godine, a skupština društva 02.06.2010.godine.

5.3 Stalna sredstva

Neto vrijednost stalnih sredstava iskazana je u iznosu od 1.075.824.029 KM. Vrijednost stalnih sredstava kao i njihove promjene tijekom 2009.godine iskazane su kako slijedi:

	Opis	Stalna nemater. sredstva	Zemljište	Gradevine	Oprema	Investicije u tijeku	ostalo	Ukupno
1	Nabavna vrijednost							
	Stanje na dan 31.12.2008.	3.139.526	31.886.870	784.030.646	239.015.822	123.612.659	5.863.295	1.187.548.818
	- direktna povećanja	230.291	18.547	630.192	3.288.487	72.229.399	2.688.249	79.085.165
	-prijenos sa investicija u tijeku	2.398.370	37.350	22.630.062	19.576.437	-44.642.217		0
	- otuđenje i rashodovanje			-306.014	-184.587			-490.601
	- ostalo	7.896		-1.981	-5.915		-3917.280	-3.917.280
	Stanje na dan 31.12.2009.	5.776.083	31.942.767	806.982.905	261.690.244	151.199.839	4.634.264	1.262.226.102
2	Akumulirana amortizacija							
	Stanje na dan 31.12.2008.	1.236.645	0	86.482.479	57.347.861		11.571	145.078.556
	- amortizacija za 2009.	808.981		23.673.150	17.034.657			14.516.788
	- prijenos (sa) na							
	- otuđenje i rashodovanje			-49.900	-144.236			-194.136
	- ostalo	1.447		865	-1.447			865
	Stanje na dan 31.12.2009.	2.047.073	0	110.106.594	74.236.835	0	11.571	186.402.073
3.	Neto knjigov. vrijednost							
	Stanje na dan 31.12.2008.	1.902.881	31.886.870	697.548.168	181.667.960	123.612.659	5.851.724	1.042.470.262
	Stanje na dan 31.12.2009.	3.729.010	31.942.767	696.876.311	187.453.409	151.199.839	4.622.693	1.075.824.029

Nakon početnog priznavanja kao sredstva, nekretnine, postrojenja i oprema treba voditi po revaloriziranom iznosu koji predstavlja fer vrijednost na dan revalorizacije umanjenu za ukupnu naknadnu akumuliranu amortizaciju i naknadne akumulirane gubitke od umanjenja. Revalorizaciju treba obavljati dovoljno redovito kako bi se osiguralo, da se knjigovodstvena vrijednost bitno ne razlikuje od fer vrijednosti na datum bilance stanja (MRS 16 t. 31.) o čemu odluku donosi Uprava društva. Fer vrijednost je obično tržišna vrijednost koja se utvrđuje procjenom koju vrše stručno osposobljeni procjenjivači. Kada se neka stavka nekretnina, postrojenja i opreme revalorizira, ukupna akumulirana amortizacija na datum revalorizacije se isključuje iz bruto knjigovodstvene vrijednosti, a neto iznos se svodi na revalorizirani iznos sredstva (MRS 16.t.35 (b)). Kada je revalorizirani iznos sredstva, odnosno njegova fer vrijednost niža od knjigovodstvenog iznosa, vrijednost sredstva se umanjuje sukladno odredbama MRS 36 i MRS 16 t.40.

Revalorizacija nekretnina, postrojenja i opreme izvršena je sa stanjem na dan 31.12.2004 godine, od strane neovisnog procjenitelja "American Appraisal Hungary Co. Ltd" i "Ernst & Young Advisory Ltd. Na temelju sačinjenog Izvješća o izvršenoj procjeni fer vrijednosti, imovina Društva na dan 01.01.2005.godine, u poslovnim knjigama iskazana je u iznosu od 1.079.641.275 KM (povećanje imovine procjenom izvršeno je za 348.549.125 KM).

Iako je računovodstvenim politikama regulirano da se mjerenje nakon početnog priznavanja: nekretnina, postrojenja i opreme, **vrši metodom revalorizacije na datum bilanciranja**, revalorizacija nije vršena od 2004. godine (pet godina), što u suprotnosti MRS 16 t. 34.

Promjene na stalnim sredstvima odnosile su se:

Ulaganja u investicije u tijeku u 2009.godine iskazana su u iznosu od 72,2 miliona KM, a odnose se najvećim dijelom na ulaganja u HE Mostarsko Blato 47,8 miliona KM (elektrostrojarsku opremu u iznosu od 2,6 miliona KM, tlačne cijevi 6,6 miliona KM, hidromehaničku opremu 4,4 miliona KM, otkup zemljišta i dovodni kanal 4,8 miliona KM i ostala ulaganja u HE Mostarsko Blato 6,3 miliona KM), te ulaganja u trafo stanice, mreže, HE Mostar, informatičku opremu u iznosu od 24,5 miliona KM. Početak ulaganja u investiciju HE Mostarsko Blato je 2006.godina.

U 2009 god aktivirano je investicija u iznosu od 44,6 mil. KM, a aktivirane investicije odnosile su se na: aktiviranje trafo stanica (TS) i mreža iz kredita POWER IV-EBRD BR 38506 u iznosu od 32,4 mil. KM (početak ulaganja u ovu investiciju je 2007 godinu, u segmentu Distribucije), te aktivirana ulaganja u informatičku mrežu i softver u iznosu od 2,8 mil. KM (početak ulaganja u ovu investiciju je 2006 godini)

Direktna povećanja iskazana su u iznosu od 4,1 milion KM, a odnose se na: nabavku opreme za daljinsko očitavanje 1,6 miliona KM, transportna sredstva 0,5 miliona KM, te ostale opreme u vrijednosti od 2 miliona KM.

Ostala imovina na dan 31.12.2009. godine, tretirana kao dugoročna financijska ulaganja iskazana je u iznosu od 4,6 miliona KM, a odnosi se na: predujmove za nekretnine i opremu u vrijednosti 3 miliona KM, udjel u temeljnom kapitalu poduzeća «Konstruktor-Neretva» d.o.o. Čapljina u visini 0,8 miliona KM i udjel u iznosu od 0,2 miliona KM u "Elektrokontrolu HZ HB" Čapljina, te dani zajmovi radnicima Društva u iznosu od 0,4 miliona KM.

Na dan 31.12.2009.godine, investicije u tijeku iskazane su u iznosu od 151.199.839 KM, a najvećim dijelom odnose se na investiciona ulaganja u HE Mostarsko Blato 111,9 miliona KM (početak ulaganja 2006.god a kolaudacija iste planira se 31.12.2010.godine), te ulaganja u Termo elektranu Kongora – Duvanjsko polje u iznosu 2,4 miliona KM (ispitivanja terena po odluci Vlade FBiH), a ulaganja u ostale investicije iskazan je u iznosu od 36,9 miliona KM.

Amortizacija materijalnih sredstava obračunava se linearnom metodom otpisa, na temelju procijenjenog vijeka trajanja sredstva za koje je izvršena revalorizacija. Za sredstva nabavljena nakon procjene vrijednosti amortizacija se obračunava na temelju Nomenklature o razvrstavanju stalnih sredstava i zatečene su na dan 01.01.2009.godine.

Građevinski objekti:	
Građevine i rađev. dio trafo stanica	2-10%
Betonski stupovi	5%
Drveni stupovi	6;7%
Oprema:	
Oprema za distrib. (el.en. transforma.)	5%
Elektro montažni dio trafo stanica	10%
Transportna sredstva u cest. prometu	14,3%
Računari i oprema za obradu podataka	20%
Nematerijalna imovina	20%

Društvo ima ograničeno pravo raspolaganja imovinom jer je ista založena kao osiguranje plaćanja po kreditima (HE Rama u vrijednosti od 49,4 miliona KM, te imovina HE Peć mlini Grude u vrijednosti 52,8 miliona KM).

Društvo ne raspolaže sa dokumentacijom o vlasništvu za sve nekretnine iskazane u finansijskim izvješćima

Preporuka

Mjerenje nakon početnog priznavanja kao sredstva, nekretnine, postrojenja i opremu vršiti sukladno Međunarodnom računovodstvenom standardu 16 t.34, odnosno usvojenim Računovodstvenim politikama Društva.

5.4 Tekuća sredstva – Novčana sredstva i potraživanja

5.4.1 Novčana sredstva

Gotovina u blagajni i novac na računu vode se po fer vrijednosti u domaćoj valuti.

Novac i novčani ekvivalenti	2009	2008
Žiro račun- domaća valuta	13.924.902	5.049.349
Žiro račun-strana valuta	212.847	2.492.232
Blagajna i ostala novčana sredstva	13.722	13.979
Ukupno:	14.151.471	7.555.560

Direkcija Društva raspolaže sa tri (3) centralna računa za unutarnji i inozemni platni promet, otvorena u sljedećim bankama: UniCredit banka Mostar, Hypo Alpe-Adria-Bank d.d.Mostar, Raiffeisen Bank d.d BiH Mostar.

Sa centralnih žiro-računa vrši se izmirenje obveza prema dobavljača za Društvo u cjelini, te isplata plaća za Direkciju Društva. Organizacioni dijelovi Društva vrše obračun plaća i drugih materijalnih naknada i upućuju Zahtjev za doznaku sredstava. Na temelju odobrenog Zahtjeva, prebacuju im se sredstva (nalog potpisuje generalni direktor i izvršni direktor za ekonomske poslove) na podračune otvorene za određenu namjenu. Prikupljane sredstava od naplate električne energije i usluga vrši se putem prolaznih računa otvorenih za te namjere, koji se svakodnevno pune i prazne na centralni račun. Naplata energije od velikih potrošača vrši se na glavni centralni račun, a i faktuiranje tim kupcima vrši se u Direkciji Društva.

5.4.2 Potraživanja od kupaca

Na dan 31.12.2009. godine iskazana su potraživanja od kupaca:

Potraživanja	31.12.2009.	31.12.2008.
Ukupna opraživanja od kupaca	165.974.710	200.715.197
Ispravka vrijednosti potraživanja	(99.563.450)	(126.517.479)
Potraživanja od kupaca	66.411.260	74.197.718

Potraživanja od kupaca se iskazuju po fakturiranoj vrijednosti, umanjenoj za ispravku vrijednosti.

Društvo, na datum bilanciranja vrši ispravku vrijednosti potraživanja od kupaca za sva potraživanja starija od godinu dana. Naime, na temelju odluke Uprave Društva od 23.04.2009.godine, izvršena je izmjena Računovodstvenih politika, te je utvrđeno da se vrši ispravka nenaplativih potraživanja u 100% iznosu i od pravnih subjekata, starijih od godinu dana (a ne starijih od tri godine kako je ranije bilo regulirano). Računovodstvena politika primijenjena je retroaktivno od početka 2009.godine.

Navedeno je dovelo da je ispravka vrijednosti potraživanja u 2009. godini izvršena u iznosu od 16 miliona KM, a na pravne subjekte se odnosi 13,5 miliona KM (u 2008.godini ispravka vrijednosti potraživanja u ukupnom iznosu izvršena je u iznosu od 8 miliona KM).

Poslovna politika opskrbe električnom energijom i“ Obvezujuće procedure na naplati električne energije“, nisu dosljedno primjenjivane, što je dovelo da je izvršena ispravka na znatnom dijelu nenaplaćenih potraživanja. Nenaplaćena potraživanja (na kojima jest izvršena ispravka vrijednosti) starija od godinu dana iznose 99,5 milina KM. U 2009.godini naplaćeno je 1,8 miliona KM potraživanja na kojima je izvršena ispravka vrijednosti u ranijem periodu.

Na prijedlog Uprave, Nadzorni odbor je na sjednici održanoj 30 rujna 2009. godine, donio odluku o otpis (isknjižavanju) potraživanja za isporučenu električnu energiju, koja nisu utužena a koja na dan 31.12.2007.godine iznose 35 miliona KM. Otpis navedenih potraživanja je izvršen u 2009.godini. Uprava obrazlaže, da su navedena potraživanja već evidentirana na ispravci vrijednosti potraživanja, te njihov konačan otpis nema uticaja na financijski rezultat Društva. Preporuku za ovakav postupak u cilju „čišćenja“ bilance poduzeća, kako navodi Uprava dana je od neovisne revizorske kuće, Ureda ombudsmana za zaštitu potrošača kao i predstavnika OHR-a.

Navedeni pokazatelji govore da ova imovina može biti izgubljena, odnosno najvećim dijelom izgubljena, jer Uprava nije poduzela sve aktivnosti kako bi zaštitila imovinu od mogućih gubitaka (blagovremena naplata i utuženja).

Preporuka:

U cilju zaštite imovine od mogućih gubitaka, neophodno je pojačati aktivnosti u cilju osiguranja naplate isporučene električne energije, odnosno dosljedno provoditi usvojene „Obvezujuće procedure na naplati električne energije“.

5.4.3 Druga kratkoročna potraživanja

Na dan 31.12.2009. godine iskazana su druga kratkoročna potraživanja:

Druga kratkoročna potraživanja	31.12.2009.	31.12.2008.
Druga potraživanja	34.950.182	35.303.977
Potraživanja za PDV-ulazni porez	336.141	5.418.047
Druga kratkoročna potraživanja	35.286.323	40.722.024

U okviru drugih kratkoročnih potraživanja iskazana su potraživanja u iznosu od 30.550.691 KM od državnih institucija, odnosno od Elektroprijenos Bosne i Hercegovine a.d. Banja Luka.

Sukladno Zakonu o utemeljenju kompanije za prijenos električne energije u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, br.35/04) uspostavljena je akcionarsko/dioničarsko društvo za prijenos električne energije“Elektroprijenos Bosne i Hercegovine“ (u daljem tekstu Elektroprijenos BiH a.d. Banja Luka) i definirane su njegove funkcije, ovlasti, upravljanje i vlasništvo. Elektroprijenos BiH a.d. Banja Luka će obavljati svoje djelatnosti na cijelom teritoriju BiH. Sukladno odredbama navedenog Zakona, sva sredstva i obveze, nužni za prijenos i djelatnosti koje se odnose na prijenos, a koje obavljaju sva tri javna elektro energetska poduzeća u BiH, biti će preneseni i postat će imovina Elektroprijenos BiH a.d. Banja Luka.

Na temelju navedenog, Društvo je uradilo Prijedlog diodbene bilance sa stanjem na dan 28.02.2006. godine. U Prijedlogu diodbene bilance iskazana su potraživanja u iznosu 31.643.765 KM od Elektroprijenos BiH a.d. Banja Luka, a koja su nastala kao rezultat investicijskih ulaganja u organizacijski dio Društva Prijenos električne energije (koji se izdvaja). Kako stoji u Prijedlogu diodbene bilance, Prijenos električne energije nije imao dovoljno slobodnih sredstava za investicijska ulaganja (iz amortizacije) te je Društvo osiguralo sredstva iz sredstava amortizacije organizacijskog dijela Proizvodnja. Potraživanja su nastala na temelju internih odnosa unutar Društva. U 2009.godini ova potraživanja umanjena su za 1.093.074 KM, na temelju nalaza neovisne revizije (ustanovljena neslaganja doniranih sredstava i odloženih prihoda prilikom prijenosa imovine u glavnoj knjizi), te ova potraživanja na dan 31.12.2009. godine iznose 30.550.691 KM.

Na navedeni Prijedlog diodbene bilance, nisu dali suglasnost ni Nadzorni odbor ni Vlada FBiH. Prijedlog diodbene bilance nisu prihvatili ni članovi Povjerenstva, koji su učestvovali u njenoj izradi u ime Elektroprijenos BiH a.d. Banja Luka. Elektroprijenos BiH a.d. Banja luka nije prihvatio obveze, po iskazanim potraživanjima Društva, prilikom usuglašavanja stanja na dan 31.12.2009.godine (nije potvrdio Izvod otvorenih stavki).

Uprava nije vršila procjenu naplativosti navedenih potraživanja. Kada je vjerovatno da će potraživanje biti naplaćeno tada je opravdano priznati to potraživanje kao sredstvo (točka 85 Okvira). Ako je izvjesnost naplate potraživanja iz bilo kojih razloga značajno smanjena ili je potpuno prestala neophodno je izvršiti njihov otpis ili djelimičnu ispravku vrijednosti

Na temelju naprijed navedenog ne možemo potvrditi da su navedena potraživanja realno i fer iskazana.

Preporuka:

Sukladno Okviru za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvješća (točka 85, 89, 90) sredstva priznati u bilanci stanja, samo kada je vjerovatno da će buduće ekonomske koristi pritjecati u pravno lice i kada sredstvo ima cijenu ili vrijednost koja se može pouzdano izmjeriti

5.5 Kapital

U finansijskim izvješćima na dan 31.12.2009.godine, kapital je iskazan u iznosima:

	2009.	2008.
KAPITAL	936.272.268	916.467.498
Upisani/ temeljni kapital	736.166.000	736.166.000
Revalorizacijske i prenesene reserve	254.464.756	262.970.224
Ostale rezerve	794.092	
Akumulirana (zadržana)dobit	31.849.369	16.978.694
Akumulirani (zadržani)gubitak	(87.001.949)	(99.647.423)

Temeljni kapital društva iskazan je u iznosu od 736.166.000 KM, a podjeljen je na 7.361.660 redovnih (običnih) dionica, svaka nominalne vrijednosti 100 KM.

Vlasnička struktura temeljnog kapitala je:

- 1.Vlada F BiH-državni kapital **90 %** (ili 662.631.000 KM)
- 2.Privatizacijski fondovi i pučanstvo **10%** (ili 73.535.000 KM)

Revalorizacione rezerve iskazane su na temelju izvršene revalorizacije vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme sa stanjem na dan 31.12.2004. godine. U odnosu na prošlu godinu smanjene su za 8.505.468 KM, odnosno za vrijednost obračunate amortizacije na revalorizirani dio stalnih sredstava. Navedeni iznos prenešen je na akumuliranu zadržanu dobit.

Dana 18.06.2010. godine Skupština Društva donijela je Odluku o rasporedu akumulirane dobiti u iznosu od 31.849.369 KM (a koju čine: akumulirana dobit iz ranijih godina u iznosu od 8.505.468 KM i ostvarena dobit iz 2009.godine u iznosu od 23.343.900 KM), kako slijedi:

- za zakonske rezerve u iznosu od 4.668.780 KM (20% dobiti ostvarene u 2009.godini),
- za pokriće dijela akumuliranog gubitka u iznosu u iznosu od 17.243.028.KM,
- za raspodjelu dividendi dioničarima u iznosu od 9.337.560 KM,
- za dodjelu donacija u 2010.godinu u iznosu od 600.000 KM.

5.6 Obveze i razgraničenja

Računovodstvenim politikama je definirano da se obveze knjiže u momentu njihovog nastajanja samo na temelju validne dokumentacije (ugovori, fakture, zakonski propisi).

U finansijskim izvješćima iskazane su obveze i razgraničenja u ukupnom iznosu 266.809.644 KM i samo su za 1% veće u odnosu na prethodnu godinu, dok su kratkoročne obveze povećana za 33%. Struktura obveza je iskazana u sljedećim iznosima:

Opis	31.12.2009.	31.12.2008.
1. Dugoročne obveze	211.483.104	181.743.731

1	Dug. financ. obveze po kredit. i fin.zajmovima	127.899.837	98.611.602
	Dруга dugoročna razgraničenja	73.257.397	73.952.752
	Dugoročna rezerviranja	10.325.871	9.179.377
2.	Kratkoročne obveze	55.326.540	83.070.607
	Tekući dio dugoročnih financijskih obveza	10.360.490	5.953.014
	Ostale kratkoročne financijske obveze	268.291	11.008
1	Obveze prema dobavl. u zemlji i inostr.	31.591.150	56.073.076
2	Obveze za PDV	2.141.480	3.989.953
	Obveze za por. i doprinose i druga davanja	4.970.000	3.633.197
3	Druge kratkoročne obveze	3.397.543	7.972.644
	Pasivna vremenska razgraničenja	2.597.586	581.782
	Ukupno:	266.809.644	264.814.338

Dugoročne obveze odnose se na: dugoročne financijske obveze po kreditima i zajmovima, druga dugoročna razgraničenja i dugoročna rezerviranja.

Dugoročne financijske obveze po kreditima u iznosu 127.899.837 KM, se odnose na povučena sredstava sa izvještajnim periodom po osnovu zaključenih dugoročnih najvećim dijelom međunarodnih ugovora. U toku 2009. godine povučena sredstva iznose 39.815.341 KM, a razlika od 88.084.496 KM se odnose na povučena sredstva u ranijim periodima. Obveze za ove kredite su iskazane pojedinačno po nominalnoj vrijednosti dok se prispjele kamate po dospelju kapitaliziraju i jednokratno plaćaju.

Pregled zaključenih međunarodnih kredita i povučenih sredstava u toku 2009.godine.

Davalac kredita	Valuta	Ugovorena vrijednost u originalnoj valuti	povučena sredstva u KM 31.12./09.	Rok otplate	Kamatna stopa %	Iznos Obv. 31.12/09 u KM
FAD Spanish gover.	KM	36.000.000	0	2034	0,3	17.445.607
EBRD -599	KM	6.348.608	0	2012	6,48	739.699
IDA -.3071-BOS	SDR	4.590.000	0	2032	0,75	9.028.662
IDA -3534	SDR	6.965.300	0	2036	0,75	8.275.487
EBRD-.891	EUR	12.582.563	1.698.992	2015	Euribor+1%	8.752.124
EBRD 35806	EUR	19.000.000	10.164.304	2021	Euribor+1%	32.512.041
ZABA d.d. Zagreb	EUR	2.600.000	0	2010	Euribor+4,9%	0
IDA-4197 BOS	SDR	600.000	453.672	2026	Euribor+0,75%	511.042
EIB 23.871	EUR	19.900.000	2.687.956	2034	Euribor+0,988%	2.687.956
ZABA d.d. 1376/02	EUR	12.400.000	0	2012	Euribor+3,5%	3.831.573
ZABA d.d-5292/07	EUR	17.000.000	13.769.223	2022	Euribor+3,1%	27.017.087
Unicredi MB 7.9.07	EUR	10.000.000	11.041.194	2022	Euribor+3,1%	17.098.559
KfW	EUR	10.000.000	0	2022	Euribor+1,4%	0
Svega:			39.815.341			127.899.837

Dugoročna razgraničenja u iznosu od 73.257.397 KM odnose se na unaprijed naplaćeni odloženi prihod koji se sučeljava sa troškovima amortizacije. Ovi prihodi se odnose na donirana sredstva od Austrijske vlade, Talijanske vlade, Njemačke vlade itd za sanaciju proizvodnih objekata i objekata u distribuciji.

Dugoročna rezerviranja u iznosu od 10.325.871 KM odnose se na rezervirane mirovine i jubilarne nagrade sukladno MRS 19. U 2009. godini Društvo je po preporuci komercijalne revizije izvršilo primjenu svoje računovodstvene politike i MRS 19 „primanja zaposlenih“ te izvršilo korekciju financijskih izvješća za ranije periode sukladno sa zahtjevima MRS 8 „računovodstvene politike“ po tom osnovu. Pošto u Društvu nije bila evidentirana dugoročna obveza za dugoročna primanja zaposlenih (jubilarne nagrade, otpremnine) rezerviranje obveza izvršeno je temeljem aktuarskog mišljenja o primjeni MRS 19-„primanja zaposlenih“.

Kratkoročne obaveze u iznosu od 55.326.540 KM odnose se na tekući dio dugoročnih financijskih obveza, ostale kratkoročne financijske obveze, obveze prema dobavljačima u zemlji i inostranstvu, obveze za PDV, obveze za poreze i doprinose i druga davanja, te druge kratkoročne obveze koje se odnose na ukalkulirane neto plaće za 12 mjesec i naknade plaća za dvanaesti mjesec 2009. godine koje su isplaćene u siječnju 2010.godine, te pasivna vremenska razgraničenja. Najveći iznos od 31.591.150 KM otpada na obveze prema dobavljačima u zemlji i inostranstvu.

5.7 Prihodi

Ukupni prihodi iskazani su u iznosu od 311.864.900 KM što je u odnosu na isti period prethodne godine, manje za 27.431.993 KM ili 8 %.

Struktura iskazanih prihoda je:

Vrsta prihoda	31.12.2009.	31.12.2008.
Prihodi od prodaje	306.180.807	319.367.001
Drugi financijski prihodi	661.820	593.291
Dobici od prodaje stalne imovine	40.837	99.112
Ostali prihodi	4.981.436	19.237.489
UKUPNO:	311.864.900	339.296.893

Prihodi se iskazuju po fer vrijednosti u visini obračunatih isporuka proisteklih iz redovnih aktivnosti Društva i u visini dobitaka proisteklih iz drugih aktivnosti. Prihodi se prvenstveno ostvaruju prodajom električne energije domaćinstvima, industrijskim i ostalim korisnicima u Federaciji Bosni i Hercegovini. Priznaju se na temelju mjerenja stvarno utrošene električne energije isporučene kupcima, a na temelju tarifnih stavova određenih od Regulatorne komisije za električnu energiju Federacije BiH (FERK). Kamate zaračunate na nepodmirene tražbine s temelja prodaje električne energije priznaju se kao prihod razdoblja u kojem se naplate. Naknade za priključenje priznaju se kao prihod razdoblja u kojem se naplate.

Prihodi od prodaje iskazani su u iznosu 306.180.807 KM, a u odnosu na prošlu godinu manji su za 13.186.194 KM ili 4%.

Drugi financijski prihodi iskazani su u iznosu 661.820 KM i na razini su prošlogodišnjih.

Ostali prihodi iskazani su u iznosu od 4.981.436 KM i znatno su manji u odnosu na prošlu godinu (manji su za 14.256.053 KM ili 65%). Ovi prihodi u prošloj godini znatno su uvećani zbog izvršene naplate kolektivnog životnog osiguranja od Croatia osiguranja u iznosu od 12.382.251 KM. Najveću stavku u okviru ostalih prihoda čine prihodi od donacija 2.715.644 KM (prenos odgođenih prihoda za pokriće troškovima amortizacije na donirana sredstva), te prihodi po osnovu naplaćenih potraživanja na kojima je izvršena ispravka u iznosu od 1.859.757 KM.

5.8 Troškovi i rashodi

U finansijskim izvješćima iskazani su rashodi u ukupnom iznosu 288.521.000 KM. Struktura iskazanih rashoda je slijedeća:

Rashodi	31.12.2009.	31.12.2008.
Operativni rashodi-Troškovi za prodano	263.539.294	318.669.540
Drugi operativni rashodi	5.874.708	51.394
Rashodi s osnova kamata	1.621.592	1.524.590
Drugi financijski rashodi	223.027	374.695
Ostali rashodi	17.262.379	13.038.448
Ukupno:	288.521.000	333.658.667

Operativni rashodi u iznosu od 263.539.294 KM predstavljaju 91% ukupnih rashoda Društva. Čine ih: materijalni troškovi (utrošene sirovine i materijal, utrošena energija, utrošeni rezervni dijelovi, otpis sitnog inventara, ambalaže, auto-guma), amortizacija, troškovi usluga (najamnine, intelektualne usluge, usluge

istraživanja i razvoja), razni troškovi poslovanja (dnevnice za službena putovanja i putni troškovi, naknade troškova zaposlenih, naknada i drugi troškovi članova nadzornog odbora, doprinosi članarine i druga davanja, porezi koji ne ovise od financijskog rezultata, posebne vodoprivredne naknade, naknada za hidroakumulaciju, troškovi osiguranja, bankovne usluge, troškovi reprezentacije, ostali razni troškovi poslovanja), rezervirani troškovi (za sudske sporove, za otpremnine, jubilarne nagrade i za neiskorištene dane godišnjeg odmora djelatnika), te troškovi zaposlenih.

Struktura operativnih rashoda je sljedeća:	2009.	2008.
Materijalni troškovi	104.909.873	169.249.874
Amortizacija	41.516.788	39.818.327
Troškovi zaposlenih	63.011.085	57.143.740
Troškovi usluga	10.947.273	11.241.270
Razni troškovi poslovanja	40.175.568	39.521.424
Rezerviranja za rizike i troškove- obveze	2.978.707	1.694.905
Svega: Operativni rashodi-Troškovi za prodano	263.539.294	318.669.540

Drugi operativni rashodi u iznosu od 5.874.708 KM odnose se na otpis zastarjelih, polomljenih i neupotrebljivih zaliha materijala i na gubitke od usklađivanja vrijednosti zaliha na kojima nije bilo izdavanja niti nabavki posljednjih 12 mjeseci sukladno MRS 2. Ispravka vrijednosti (usklađivanje vrijednosti sa tržišnom vrijednosti) zaliha materijala je izvršeno koristeći sljedeće stope za određeni period korištenja:

Period korištenja	Ispravaka vrijednosti
13-18 mjeseci	15%
19-24 mjeseca	30%
25-36 mjeseci	50%
Preko 36 mjeseci	95%

Primjenom navedenih stopa vrijednost evidentirana na teret rashoda u 2009. godini za izvršeno usklađivanje vrijednosti zaliha iznosi 5.552.173 KM.

Rashodi s osnova kamata u iznosu od 1.621.592 KM odnose se na kamate po kreditima za nepovučena sredstva i po kreditima za završene investicije, te na kamate po stambenim kreditima djelatnika u čijem financiranju Društvo učestvuje.

Drugi financijski rashodi u iznosu od 223.027 KM odnose se na tečajne razlike i na zateznu kamatu za PDV po zapisniku Uprave za indirektno oporezivanje, na zateznu kamatu po presudama za plavni val.

Ostali rashodi u iznosu od 17.262.379 KM odnose se najveći dijelom na ispravku vrijednosti nenaplaćenih potraživanja, što je šire pojašnjeno u točki 5.4.2, te na otpis neamortizovane vrijednosti stalnih sredstava.

Troškovi zaposlenih iskazani su u bilanci uspjeha u iznosu 63.011.085 KM, a prema prezentiranim podacima Društava iznose 65.671.049 KM Razlika se odnosi na troškove uposlenih koji su kapitalizirani kao investicije u toku. Troškovi zaposlenih odnose se na bruto plaće, topli obrok, troškove prevoza, regres za godišnji odmor, i ostale naknade (otpremnine, pomoći u slučaju smrti i invaliditeta, jubilarne nagrade, naknade za vjerske i državne praznike i ostale naknade uposlenih).

Pregled ostvarenih troškova uposlenih prema prezentiranim podacima dat je u tabeli:

	Ostvareno -2009.	Ostvareno 2008
Bruto plate	54.445.680	49.744.513
Topli obrok	5.838.272	5.111.991
Troškovi prevoza	1.239.924	1.076.160
Regres za godišnji odmor	2.193.864	1.659.982
Ostale naknade uposlenim	1.953.308	1.963.656
Ukupno :	65.671.049	59.556.302

Ostale naknade zaposlenih odnose na otpremnine, pomoć u slučaju smrti i bolesti, jubilarne nagrade, vjerske nacionalne i državne praznike i ostale naknade uposlenim.

Plaće upravi vršene su za prvih 6 mjeseci 2009.godine na osnovu ugovora o radu, kojim je utvrđeno da osnovna plaća direktoru iznosi 4,5 do lipnja 2009, a od lipnja 2009 godine iznosi 5 prosječnih plaća Društva u prethodna 3 mjeseca te izvršnim direktorima 4.prosječne plaće Društva u prethodna 3 mjeseca.

Tijekom 2009. godine usvojen je Zakon o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija u FBiH i javnim preduzećima u većinskom vlasništvu Federacije BiH (Sl. Novine FBiH broj 12/09). Sukladno tom Zakonu isplata plaće predsjedniku uprave za drugih 6 mjeseci srpanj - prosinac 2009.godine je vršena prema utvrđenom koeficijentu resornog ministarstva, u iznosu od 5 prosječnih mjesečnih neto plaća isplaćenih u FBiH za prethodna 3 mjeseca. Nadzorni odbor je svojom odlukom utvrdio plaću za ostale članove uprave u visini 4 prosječne mjesečne neto plaće isplaćene u FBiH za prethodna 3 mjeseca.

Najveća neto isplaćena plaća iznosi 4.155 KM, (za oktobar), a najmanja iznosi 640 KM. Prosječno isplaćena neto plaća u 2009 godini iznosi 1.239 KM. Na dan 31.12.2009. godine društvo upošljava 1752 uposlenika dok je sa 31.12.2008. godine upošljavalo 1729 uposlenika.

Obračun i uplata poreza i doprinosa iz plaće i na plaću vršena je u skladu s zakonskim propisima. Ostali troškovi zaposlenih (naknada za topli obrok, regres za godišnji odmor, naknada za prevoz zaposlenika, naknada za jubilarne nagrade, naknade za vjerske i državne praznike) isplaćeni su sukladno sa važećim propisima i internim aktima.

Obračun naknade članovima Nadzornog odbora i odbora za reviziju se vrši sukladno Odluci resornog ministarstva i Ugovoru o angažmanu. Visina naknade za predsjednika Nadzornog odbora iznosi 1.585 KM, a za članove Nadzornog odbora 1.268 KM (za rujan). Predsjedniku revizijskog odbora naknada je 872 KM, a članovima odbora za reviziju 792 KM i naknada za direktora odjela za internu reviziju iznosi 792 KM.

Na osnovu odluka Uprave društva na ime ostalih naknada zaposlenih, (regres, pokloni djeci uposlenih, jubilarne nagrade, božićnica) Društvo je isplatilo bruto iznos od 1.728.342 KM iznad iznosa koji je neoporeziv sukladno Zakonu o porezu na dobit što je iskazalo u poreznoj bilanci.

5.9 Sudski sporovi

Prema predloženoj evidenciji o podnesenim tužbama koje je pokrenula Uprava pokrenuto je 3.251 tužbi protiv fizičkih i pravnih osoba za nenaplaćena potraživanja u iznosu od 34.217.527 KM.

Protiv Društva pokrenuto je 107 tužbi, od strane fizičkih i pravnih lica, u ukupnoj vrijednosti 8.222.757 KM, a rezervirane potencijalne obveze po pokrenutim sudskim sporovima (rashodi) na dan 31.12.2009 godine iznose 170.000 KM i odnosi se na sporove pokrenute za plavni val.

Za ostali iznos od 8.052.757 KM rezerviranje nije izvršeno.

Međunarodnom računovodstvenom standardom 37 (MRS) je propisano da je Društvo dužno da izvrši rezerviranje za potencijalne obveze odnosno potencijalne rashode ako su ispunjeni sljedeći uvjeti: kad pravna osoba ima sadašnju obvezu (zakonsku ili izvedenu) koja je nastala kao rezultat prošlog događaja, kada je vjerovatno da će odliv resursa koji sadrži ekonomske koristi biti potreban za izmirenje obveza i kada se iznos obveze može pouzdano procijeniti.

Međutim, odgovorni smatraju da su u cilju iskazivanja realnijeg rezultata, procijenili da će se u sljedećoj godini realizirati samo 170.000 KM pokrenutih sporova za plavni val.

5.10 Javne nabave

Izvršili smo uvid u dokumentaciju vezanu za provedbu postupka sljedećih nabavki:

- Nepredviđeni radovi sanacije slapišta brane HE Rama- I faza- pregovarački postupak bez objavljivanja obavijesti o nabavci, ugovor zaključen sa Geosonda d.o.o Zenica u vrijednosti 49.980 KM.
- Nepredviđeni radovi na izgradnji ulazne građevine, dovodnog tunela, vodne i zasunske komore HE Mostarsko blato u izgradnji

pregovarački postupak bez objavljivanja obavijesti o nabavci, ugovor zaključen sa Konstruktor inženjering d.d Split u vrijednosti 1.240.973 KM,

- Kolektivno osiguranje uposlenih od nezgode, u periodu od 24 mjeseca. ponovljeni otvoreni postupak, ugovor zaključen sa Croatia osiguranje d.d. Ljubuški u vrijednosti od 420.840 KM,
- Dodatne usluge za Feasibility study CHE Vrilo.
pregovarački postupak bez objavljivanja obavijesti o nabavci, ugovor zaključen sa Elektroprojekt d.d. Zagreb, 188.000 KM,
- Izrada priključnog dalekovoda DV 2x110 kV za HE Mostarsko Blato otvoreni postupak, ugovor zaključen sa Dalekovod d.d. Zagreb 1.528.939 KM,
- Ovjesni spojni pribor za mreže s izoliranim i neizoliranim vodičima.
Otvoreni postupak, ugovor zaključen sa Dalekovod d.o.o. Mostar 1.115.329 KM,
- Osiguranje imovine JP EP HZ HB d.d. Mostar
pregovarački postupak bez objave obavijesti o nabavi, ugovor zaključen sa Croacija osiguranje d.d. Ljubuški u vrijednosti 219.763 KM,
- Uredski materijal-otvoreni postupak ugovor zaključen sa Antoni commerc d.o.o. Mostar u vrijednosti 300.447 KM,
- Samonosivi kablanski snopovi-otvoreni postupak- ugovor zaključen sa Dalekovod d.d. u vrijednosti 522.839 KM,
- Izrada, montaža i puštanje u pogon zatvarača na Ulaznoj građevini evakuacijskog tunela (ponovljeno).otvoreni postupak- ugovor zaključen sa Montavar-Metalna Nova d.o.o. Maribor u vrijednosti 484.578 KM,
- Lot A – Rezervni dijelovi za sustav nadzora, upravljanja, mjerenja, signalizacije, zaštite, uzbude i regulacije napona-otvoreni postupak, ugovor zaključen sa Energokontrolor d.o.o Zagreb u vrijednosti 528.979,00 KM,
- Ovjesni spojni pribor za mreže s izoliranim i neizoliranim vodičima -otvoreni postupak 58/09 od 03.08.2009., ugovor zaključen sa Dalekovod d.o.o. Mostar, u vrijednosti 1.115.329,10 KM,
- Cilindar bravice sa jednim ključem i zaključavanjem u tri točke.konkurentski bez obavijesti postupak, ugovor zaključen sa Elektro Milas d.o.o. Ljubuški 33.649 KM,
- Nabavka tragača podzemnih kabela, konkurentski postupak- ugovor zaključen sa Farin d.o.o. Sarajevo u vrijednosti 23.199 KM,
- Dječji paketići-konkurentski postupak, ugovor zaključen sa Master d.o.o. Mostar u vrijednosti 49.000 KM,
- Nabavka osobnih automobila niže klase-otvoreni postupak , ugovor zaključen sa AC Križelj d.o.o Livno u vrijednosti 262.455 KM,
- Nabavka teretnog vozila s dizalicom i poluprikolicom za prijevoz stupova-autodizalica
Otvoreni postupak, ugovor zaključen sa Auto Lijanovići d.o.o Mostar 309.500 KM,

Na temelju priložene dokumentacije uočili smo da za određeni broj zaključenih ugovora, obavijest o dodjeli ugovora nije objavljena u “Službenom glasniku BiH” što je bilo obveza sukladno članku 20. Zakona o javnim nabavama BiH.

5.11 Vanbilančna evidencija

Vanbilančna evidencija u finansijskim izvješćima iskazana je u iznosu od 327.016.191 KM, a odnosi se na evidentiranih 50% vrijednosti dvije hidroelektrane:

- HE Grabovica 115.474.831 KM (50% vrijednosti objekta)
- HE Salakovac 211.244.889 KM (50% vrijednosti objekta) i na vrijednost evidentiranih

rashodovanih stalnih sredstava po popisu na dan 31.12.2009.godine, u iznosu od 296.470 KM.

Po saznanjima odgovornih, navedene hidroelektrane se u 100% iznosu vode u aktivnoj bilanci JP Elektroprivreda BiH, Sarajevo.

5.12 Proces IT

Poslovni informacijski sustav čine sustavi: za obračun i fakturiranje električne energije – Hepbilling, za poslovno izvješćivanje - biNs2, za financijski menadžment – FMIS i za obračun plaća – KEP.

Hepbilling sustav implementiran je siječnju 2006.godine u svim poslovnica Opskrbe električne energije. Implementator sustava je konzorcij HEP – In2 – FER. Sustav je izgrađen u troslojnoj arhitekturi i na Oracle platformi (Oracle Database Server 9 i R2 i Oracle Application Server 10g). Aplikacija je napisana u Oracle Forms programskom jeziku. Sigurnost produkcijskih podataka riješena je kroz standardne sigurnosne funkcionalnost Oracle baze.

biNs2 sustav za poslovno izvješćivanje implementiran početkom 2008.godine i predstavlja nadgradnju Hepbilling sustava sa izvještajnim modulom. Implementator sustava je poduzeće In2. Sustav je izgrađen na Oracle BI Standard Edition platformi. Sigurnost produkcijskih podataka riješena je kroz standardne sigurnosne funkcionalnost Oracle baze.

FMIS sustav za financijski menadžment implementiran je u siječnju 2009.godine. Implementiran je SAP sustav sa slijedećim modulima: MM, FI, FA, CO i SD. Implementator sustava je Siemens Zagreb. Sustav je izgrađen na Oracle 10g bazi i Netweaver aplikaciji. Sigurnost produkcijskih podataka riješena je kroz standardne sigurnosne funkcionalnost SAP sustava.

KEP sustav je sustav za obračun plaća i ostalih naknada. Autor sustava je djelatnik poduzeća i isti administrira sustav. Sustav je pisan u clipper programskom jeziku. KEP sustav je autonoman u poslovno informacijskom sustavu Društva.

Sektor za informatiku i telekomunikacije organizacijske jedinice Direkcija Društva upravlja i nadzire poslovni informacijski sustav Društva, sistemski administrira svim serverima poslovnog informacijskog sustava, te vrši administraciju korisnika i korisničkih prava i privilegija u sustavu. Sektor se sastoji iz četiri službe: služba za sistemsko administriranje informacionog sustava, služba za razvoj i održavanje poslovnih aplikacija, služba za održavanje i služba za telekomunikacije.

Svaka administrativna aktivnost proizlazi nakon prijavljivanja zahtjeva na helpdesk od odgovorne osobe zadužene za pojedini poslovni sustav.

6. KOMENTAR

U ostavljenom roku JP“ Elektroprivreda HZ HB“d.d Mostar, očitovala se dopisom broj I-11242/10 od 15.10.2010. godine na dostavljeni Nacrt izvješća o izvršenoj reviziji financijskih izvješća za 2009.godinu. U navedenom očitovanju JP“ Elektroprivreda HZ HB“d.d Mostar, prihvatilo je najveći dio naših nalaza i preporuka. Za manji dio nalaza ukazano nam je na pogreške tehničke vrste koje nisu utjecale na nalaze i dato mišljenje, a koje smo uvažili i inkorporirali u konačan tekst Izvješća.

Rukovodilac
Sektora za financijsku reviziju javnih poduzeća

Ismeta Junuzović, dipl.oec.

Voda Tima:

Mira Pažin, revizor, dipl.oec

Član Tima

Rabija Sokolović, revizor, dipl.oec.